

GRUPUL DE EXPERTI ÎN DOMENIUL JUSTIȚIEI (GEJ)

Autori: Iulian Rusu (iulian.rusu@ipre.md)

Veronica Mihailov-Moraru (veronica.mihailov-moraru.gej@ipre.md)

Svetlana Balmuș (svetlana.balmus.gej@ipre.md)

Tatiana Ciaglic (tatiana.ciaglic.gej@ipre.md)

Sumar

Monitorul Justiției este un produs nou IPRE realizat în cadrul inițiativei Grupului de Experti în domeniul Justiției (GEJ) și care prezintă evoluțiile cheie din sectorul justiției din Republica Moldova.

Prezentul raport, Monitorul Justiției #1, se expune cu privire la evoluțiile cheie din perioada 15 mai – 15 iulie 2020 și include o serie de constatări și concluzii ale GEJ cu privire la:

- 1) Componența Consiliului Superior al Magistraturii și statutul judecătorilor;
- 2) Suplinirea funcțiilor vacante de judecător;
- 3) Controlul activității organizatorice a Curților de Apel;
- 4) Mecanismul de regres în cazul Hotărârilor CtEDO;
- 5) Activitatea CSP, modificările la Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură;
- 6) Mecanismul privind evaluarea și compensarea pentru condițiile de detenție;
- 7) Reglementări în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor;
- 8) Inițiativa privind crearea Curții Anticorupție;
- 9) Executarea Hotărârilor Curții Constituționale;
- 10) Transparența și accesul la justiției pe timp de pandemie.

I. Componența Consiliului Superior al Magistraturii și statutul judecătorilor

Ocuparea funcției de Președinte al CSM

1. Parlamentul a adoptat [modificări](#) la Legea nr. 947/1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii la data de 9 iulie 2020. [Proiectul](#) a fost înregistrat în Parlament în luna februarie 2020.
2. Modificările operate la articolul 5 din Legea nr. 947/1996 au readus dreptul tuturor membrilor CSM să fie aleși pentru funcția de Președinte al CSM. Această modificare a fost recomandată și de Comisia de Veneția în [Opinia](#) sa din 20 martie 2020 (para. 13) și [Opinia Urgentă](#) din 22 ianuarie 2020 (para. 29), precum și reiterată în [Opinia](#) sa din 19 iunie 2020 (para. 29).
3. Cu toate acestea, modificările ce țin de modul de accedere în funcția de Președinte al CSM au fost [analizate](#) de Comisia de la Veneția în contextul numirii membrilor nejuducători de către Parlament în martie 2020. Comisia de la Veneția a considerat relevantă reglementarea ce ține de modul de ocupare a funcției de Președinte al CSM doar în contextul în care modul de alegere al membrilor CSM din rândul nejuducătorilor nu este politizat și limitat la o majoritate parlamentară simplă (para. 59).
4. În final, noua Lege a modificat prevederile adoptate de Parlament prin [Legea nr. 193/2019](#) din 20.12.2019, la o distanță de jumătate de an. CSM a accentuat faptul că nici această modificare nu a fost consultată în prealabil.

Membrul supleant în cadrul CSM

5. La data de 12 mai 2020, Secretariatul Parlamentului a înregistrat [inițiativa legislativă](#) privind modificarea prevederilor tranzitorii ale [Legii](#) nr. 193/2019 pentru modificarea unor acte legislative. Proiectul inițial de Lege prevedea atât completarea pozițiilor vacante de membri ai CSM din rândul membrilor supleanți până la următoarea Adunare Generală a Judecătorilor, cât și calcularea majorității în baza prevederilor Codului Administrativ. [Legea](#) a fost adoptată în 9 zile de la înregistrare, adică la data de 21 mai 2020. Proiectul de Lege nu a fost consultat cu CSM și nici cu societatea civilă. Comisia Parlamentară a justificat că procesul de consultare publică a fost asigurat prin consultarea Asociației judecătorilor din Republica Moldova.
6. Membrii judecători ai CSM și-au prezentat public [poziția](#) cu privire la încălcarea de către Parlament a cerințelor privind adoptarea actelor normative, inclusiv consultarea proiectelor de lege fără implicarea CSM, care este entitatea principală vizată de modificările propuse.
7. În privința membrului supleant, membrii judecători din cadrul CSM, de asemenea, [s-au expus](#) asupra faptului că prevederile Legii nr. 67/2020 nu sunt aplicabile în contextul actual, întrucât un membru supleant deja și-a ocupat funcția de membru al CSM în urma demisiei unui alt membru al CSM, iar al doilea membru și-a depus cererea de demisie din funcția de membru supleant la data de 09.08.2019, dat fiind conflictul potențial de interese care ar putea apărea, întrucât este

Concluzia 1: CSM nu a fost implicat în procesul de consultare și de prezentare a poziției pe marginea proiectelor de lege ce țin de componența CSM, fiind încălcate cerințele ce țin de adoptarea actelor normative. Completarea poziției vacante de membru al CSM din rândul membrilor supleanți încalcă dreptul de reprezentare al judecătorilor și nu a fost dictat de necesitățile de asigurare a funcționalității CSM (lipsă de *quorum*).

- membru al completului de judecată de la Curtea de Apel care examinează contestațiile contra actelor emise de CSM.
8. Cererea de demisie a fost considerată nulă de către membrul supleant întrucât aceasta a fost lăsată fără examinare de către CSM. Astfel, în contextul dat, mandatul de membru CSM a fost suplinit de un membru supleant ales din rîndul judecătorilor curților de apel.
 9. Dat fiind modificările operate de Legea nr. 193/2019, poziția vacantă de membru al CSM revenea pentru a reprezenta judecătoriile. Astfel, prin adoptarea modificărilor la Legea nr. 947/1996 prin Legea nr. 67/2020 Parlamentul a încălcat dreptul de reprezentare al judecătorilor din cadrul judecătoriilor. Mai mult, sunt neclare motivele care au stat la baza adoptării unei astfel de modificări la Legea nr. 193/2019, dat fiind faptul că la data de 21 mai 2020, 13 din 15 posturi de membru al CSM erau ocupate, iar pentru deciziile cu privire la cariera judecătorilor erau ocupate 11 din 12 poziții de membru al CSM, ceea ce asigura atât cvorumul cât și reprezentarea necesară a judecătorilor în cadrul CSM.

Modificările Constituționale

10. Ministerul Justiției a inițiat proiectul de modificare a Constituției încă în septembrie 2019. [Proiectul de Lege](#) a fost publicat în luna octombrie 2019 pentru consultări publice. În luna iunie 2020 proiectul de Lege a fost ajustat după câteva runde de consultări publice și urmare a Opiniilor Comisiei de la Veneția din [20 martie 2020](#) și [19 iunie 2020](#). Versiunea finală a [proiectului de Lege privind modificarea Constituției](#) a fost remisă de către Guvern Curții Constituționale la data de 1 iulie 2020. Trebuie să menționăm că textul proiectului de modificare a Constituției prezentat de către Guvern, diferă de [proiectul](#) publicat de către Ministerul Justiției pe data de 24 iunie 2020.
11. Modificările constituționale presupun o serie de schimbări importante ce țin de organizarea și funcționarea puterii judecătorești și cele ce țin de statutul și cariera judecătorilor. Cele mai importante prevederi (1) stabilesc un număr de 12 membri din cadrul CSM, dintre care 6 sunt judecători și 6 persoane care se bucură de o înaltă reputație profesională și integritate personală, cu experiență în domeniul dreptului sau în alte domenii relevante, (2) stabilesc un singur termen de 6 ani pentru membrii CSM, (3) prevăd cerințe legate de cariera judecătorilor, inclusiv numirea până la atingerea plafonului de vârstă, (4) stabilesc o cerință de 3/5 din voturile deputaților în Parlament pentru numirea membrilor CSM din rîndul ne-judecătorilor, cu stabilirea reglementărilor în lege organică în cazul în care nu este întrunit numărul necesar de voturi, precum și (5) stabilirea unui termen de 6 luni de intrare în vigoare a Legii de la publicare. IPRE și CRJM s-au expus cu privire la oportunitatea modificărilor constituționale în [Opinia comună](#) din 30 iunie 2020.
12. Unele aspecte importante care necesită atenție sunt reglementările cu privire la condițiile în care sunt revocați membrii CSM, precum și data intrării în vigoare a modificărilor constituționale. Astfel, considerăm esențial ca revocarea să fie limitată doar la cazurile de

Concluzia 2: *Modificările constituționale sunt binevenite în contextul asigurării independenței organelor de autoadministrare - CSM, dar și a judecătorilor, prin stabilirea unui singur termen de numire în funcție, clarificarea componenței CSM, stabilirea unui singur mandat, precum și stabilirea cerinței de vot calificat în Parlament pentru numirea membrilor ne-judecători. Proiectul necesită însă unele ajustări ce țin de condițiile de revocare și intrarea în vigoare a modificărilor.*

abateri grave, care se vor stabili în lege, precum și intrarea în vigoare a legii de modificare a Constituției imediat după publicare și nu în termen de 6 luni de la publicare. Aceste reglementări sunt esențiale în contextul în care mandatul membrilor CSM expiră în octombrie 2021, iar modificările constituționale vor putea fi aprobate cel mai devreme în luna februarie 2021. Intrarea în vigoare a legii de modificare a Constituției, după ce au fost deja aleși membri noi în cadrul CSM (octombrie 2021), va reduce semnificativ din impactul legii de modificare a Constituției.

II. Suplinirea funcțiilor vacante de judecător

13. Conform Hotărârii CSM nr. 151/12 din 09.06.2020, a fost desfășurat concursul pentru suplinirea funcțiilor vacante de judecător la Curtea de Apel Chișinău. Au fost depuse 6 cereri de participare la concurs. În cadrul ședinței, Membrii CSM “au apreciat motivarea personală a fiecărui candidat și corespunderea acestuia funcției de judecător”, fiindu-le acordat un punctaj final, după care au votat pentru fiecare candidat în parte. În rezultat, s-a constatat că majoritatea participanților la concurs nu au întrunit numărul necesar de voturi pentru a fi propuși Președintelui Republicii Moldova, pentru numirea în funcția de judecător la Curtea de Apel Chișinău. A fost propusă numirea unei singure persoane în funcția de judecător la Curtea de Apel Chișinău și s-a anunțat concurs pentru suplinirea a 3 funcții de judecător la Curtea de Apel Chișinău. Hotărârea CSM nu cuprinde motivele neîntrunirii numărului de voturi, necesar pentru promovare la Curtea de Apel Chișinău, de către ceilalți judecători, deși unii din ei aveau punctaje mai mari și întruneau condițiile necesare pentru promovare.

14. Conform Hotărârii CSM nr. 150/12 din 09.06.2020, a avut loc concursul pentru suplinirea funcțiilor vacante de judecător la Curtea Supremă de Justiție. Au fost depuse 7 cereri de participare la concurs. În rezultatul deliberării, un candidat a fost propus pentru funcția de judecător la Curtea Supremă de Justiție și s-a anunțat concurs pentru suplinirea a nouă posturi vacante de judecător la Curtea Supremă de Justiție. Și această hotărâre a CSM denotă neclaritate cu privire la procedura de evaluare și apreciere a candidaților: nu sunt clare motivele neîntrunirii numărului necesar de voturi deși întrunesc condițiile necesare pentru promovare. Nu a fost comunicat numărul de voturi acumulat de candidați și nu a fost motivată hotărârea cu privire la nepromovarea lor.

Concluzia 3: Modul de desfășurare a concursurilor pentru suplinirea funcțiilor vacante de la Curtea de Apel Chișinău și Curtea Supremă de Justiție, și lipsa hotărârilor motivate cu privire la motivele neîntrunirii numărului necesar de voturi față de fiecare candidat în parte, trezesc suspiciuni rezonabile cu privire la lipsa de transparență și obiectivitate la selecția judecătorilor.

III. Controlul activității organizatorice a Curților de Apel

15. La ședința din 26.05.2020, și respectiv din 02.06.2020, CSM a examinat actele finale de control al Inspecției judiciare, referitor la verificarea activității organizatorice efectuate la Curtea de Apel Chișinău și Curtea de Apel Cahul.

16. Inspecția judiciară a examinat chestiunile ce țin de desemnarea persoanei responsabile de înregistrarea cauzelor în PIGD în vederea repartizării aleatorii a acestora prin intermediul Programului, a volumului de dosare parvenite și modul de înregistrare și distribuire

aleatorie a dosarelor de către angajatul Secției evidență și documentare procesuală. Conform pct. 3 al [Regulamentului](#) privind modul de distribuire aleatorie a dosarelor pentru examinare în instanțele judecătorești, este prevăzută desemnarea persoanei responsabile de înregistrarea cauzelor în PIGD în vederea repartizării aleatorii a acestora prin intermediul Programului de către președintele instanței. Prevederile din Regulament nu înlătură riscurile ca în procesul de desemnare și de activitate a persoanei responsabile de PIGD, să nu intervină acțiuni de subordonare și imixtiune. Actele de control menționate nu conțin careva recomandări și nu cuprind o analiză comparativă a numărului și complexității cauzelor examinate de către Curțile de Apel în raport cu numărul de judecători și cerința de asigurare a calității actului judiciar etc.

17. Programul Integrat de Gestionare a Dosarelor versiunea 5.0. prevede distribuția aleatorie automată a cererilor/dosarelor cu excluderea factorului uman. În acest sens este necesar a vedea cadrul normativ secundar (Regulamentele CSM), și de a se stabili volumul optim de lucru per judecător reieșind din capacitățile reale de a examina o cauză. Proiectul [Planului](#) de acțiuni de implementare a Strategiei pentru Asigurarea Independenței și Integrității Sectorului Justiției (SIISJ) 2020-2023 prevede în acțiunea 2.2.3. stabilirea standardelor de eficiență a activității instanțelor judecătorești în baza indicatorilor de performanță judiciară.

IV. Mecanismul de regres în cazul Hotărârilor CtEDO

18. La 25.06.2020 a fost publicat, spre consultare, proiectul Hotărârii Guvernului privind aprobarea Legii pentru modificarea unor acte normative. Conform [Notei informative](#), se propune modificarea unui pachet de legi pentru îmbunătățirea mecanismului de aplicare a instituției regresului în contextul condamnării Republicii Moldova de către CtEDO. De asemenea, se propune o ajustare a normelor referitoare la dreptul de regres a statului împotriva persoanelor care se fac vinovate de încălcările respective, inclusiv ce ține de răspunderea judecătorilor.

19. Deși instrumentul prevede mecanisme care aparent vor îmbunătăți calitatea actului justiției, în versiunea actuală proiectul de Lege poate afecta semnificativ independența judecătorilor.

20. Utilizarea instrumentelor de răspundere disciplinară și creșterea calității actului justiției ar putea aduce rezultatele care sunt scontate în proiectul actual de Lege, dintre care consolidarea calității și clarității actelor emise de judecători și previzibilitatea bugetară.

Concluzia 5: Proiectul de Lege poate afecta semnificativ independența judecătorilor, întrucât instrumentul de regres va influența negativ calitatea actului justiției și va constrânge judecătorii să acționeze conjunctural.

V. Activitatea CSP, modificările la Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură

21. La 07.05.2020, în cadrul ședinței Consiliului Superior al Procurorilor, s-a [anunțat](#) concursul pentru alegerea membrilor, din rândul societății civile, în Colegiile din subordinea Consiliului Superior al Procurorilor (Colegiul pentru selecția și cariera procurorilor, Colegiul de evaluare a performanțelor procurorilor, Colegiul de disciplină și etică).

Concluzia 6: *Proiectul de Lege poate afecta semnificativ independența judecătorilor, întrucât instrumentul de regres va influența negativ calitatea actului justiției și va constrânge judecătorii să acționeze conjunctural. Modificările operate la Legea nr.3/2016 cu privire la procuratură au depășit scopul declarat – cel de executare a Hotărârii Curții Constituționale nr. 13/2020. Modificările la Legea nr. 3/2016 au fost adoptate în grabă, fără a asigura un proces plenar de consultare publică pe subiecte ce depășesc cadrul de intervenție al Hotărârii Curții Constituționale nr. 13/2020.*

22. [Hotărârea CSP](#) de convocare a Adunării Generale a Procurorilor pentru data de 01.07.2020, a fost amânată repetat din motivele stării epidemiologice. De menționat e că la începutul lunii august expiră mandatele procurorilor din cadrul colegiilor aflate în subordinea CSP, fiind necesară și alegerea membrilor în Comisia de alegeri și în Comisia de examinare a contestațiilor.
23. La 05.06.2020, s-a anunțat despre inițierea procesului de elaborare a proiectului de lege pentru modificarea Legii nr. 3/2017 cu privire la Procuratură (executarea Hotărârii Curții Constituționale nr.13/2020 pentru controlul constituționalității unor prevederi din Legea nr. 3 din 25 februarie 2016 cu privire la Procuratură, referitoare la organele de conducere din cadrul Procuraturii).
24. Proiectul de lege a fost ulterior completat cu norme care nu țin de executarea nemijlocită a Hotărârii Curții Constituționale nr. 13/2020. IPRE și CRJM au elaborat o [Opinie comună](#) cu privire la proiectul de lege.
25. Parlamentul a adoptat [proiectul de lege](#) în două lecturi la 15 iulie 2020. Versiunea finală a [legii adoptate](#) nu a luat în calcul recomandările propuse de IPRE și CRJM pe aspectele legate de procedura de transfer al procurorilor șefi și adjuncților. Conform noilor prevederi organizarea concursului de către CSP pentru aceste poziții nu este necesar, spre deosebire de cazul celorlalți procurori (modificările la articolul 54 alin. (1) din Legea nr. 3/2016).

VI. Mecanismul privind evaluarea și compensarea pentru condițiile de detenție

Concluzia 7: *Proiectele de acte normative propuse ce țin de evaluarea condițiilor de detenție și perfecționarea mecanismului compensator pentru detenție în condiții necorespunzătoare nu asigură eficiența scontată. Modificările propuse nu sunt clare și introduc limitări pentru deținuți în recurgerea la mecanismul compensator.*

26. La 11.05.2020, Ministerul Justiției a publicat [proiectul](#) Hotărârii Guvernului cu privire la evaluarea condițiilor de detenție din instituțiile penitenciare, inclusiv Regulamentul privind activitatea Comisiei de evaluare a condițiilor de detenție din instituțiile penitenciare.
27. Totodată, la 26.05.2020 a fost publicat și [proiectul](#) Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de Lege pentru modificarea Codului de procedură penală nr. 122/2003 (privind perfecționarea mecanismului despăgubirii pentru condițiile de detenție). Tot atunci și CSM a avizat pozitiv proiectul de Hotărâre a Guvernului cu privire la evaluarea condițiilor de detenție din instituțiile penitenciare.
28. La 22.06.2020 a fost publicată [Opinia](#) Juridică a Centrului de Resurse Juridice din Moldova cu privire la proiectul de lege pentru modificarea Codului de procedură penală (ce ține de perfecționarea mecanismului despăgubirii pentru condițiile de detenție).
29. Mecanismul compensator propus suferă de mai multe curențe, inclusiv reduce din posibilitățile de utilizare a mecanismului pentru persoanele aflate în detenție. În același timp, o serie de ajustări importante sunt necesare pentru a racorda modificările propuse cu reglementările relevante executării pedepsei.

VII. Reglementări în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor

30. La 21.05.2020 a fost [adoptat proiectul de lege](#) Legea nr. 75 privind procedura de constatare a încălcărilor în domeniul prevenirii spălării banilor și finanțării terorismului și modul de aplicare a sancțiunilor, cu scopul de a asigura securitatea statului și de a proteja sistemul financiar-bancar și cel nebanancar. Autoritățile naționale competente de aplicarea a prevederilor acestei legi sunt: Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor (SPCSB), Banca Națională a Moldovei și Comisia Națională a Pieței Financiare; urmând a se elabora un ghid de aplicare a noii legi care va prevedea, inclusiv, instruirea specialiștilor, în colaborare cu organele profesionale abilitate.
31. La 02.06.2020 Ministerul Justiției a publicat spre consultare proiectul Strategiei naționale de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului pentru anii 2020-2024 și Planul de acțiuni pentru implementarea acesteia, fiind un document de politici cu diverse măsuri de realizare pentru 13 instituții publice.
32. [Legea](#) va intra în vigoare la 12 decembrie 2020, în 6 luni de la publicare în Monitorul Oficial și prevede un mecanism complex cu implicarea mai multor subiecți. Este necesară revizuirea tuturor lacunelor legale, și organizarea unei campanii ample de informare și de instruire în acest sens.

Concluzia 8: *Legea nr. 75/2020 este necesară prin prisma punerii în aplicare a Legii nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului. Cu toate acestea, unele sancțiuni sunt disproporționate pentru unele categorii de entități raportoare. Pentru a preveni cazurile de neconformare privind cerințele de raportare a tranzacțiilor suspecte, este necesar a fi elaborate reglementări și instrumente de raportare, până la intrarea în vigoare a Legii nr. 75/2020*

VIII. Inițiativa privind crearea Curții Anticorupție

33. La 10.06.2020, Ministerul Justiției a anunțat inițierea procesului de elaborare a unui proiect de act normativ, prin care urmează a fi creată o instanță specializată în domeniul anticorupție. Viitorul proiect urmează să abordeze toate aspectele necesare creării și funcționării unei instanțe specializate în domeniul anticorupție. CRJM a publicat o [Opinie](#) analitică privind lipsa de necesitate și fundament juridic pentru crearea instanței specializate anticorupție.
34. De asemenea, la 19.06.2020 în Parlament a fost înregistrat proiectul de lege [nr. 264](#) cu privire la crearea Curții Anticorupție a Republicii Moldova, autori Candu A, Verdeș Gh, Graur Elena etc.
35. Ministerul Justiției a organizat o consultare publică privind principalele elemente ale proiectului de lege. În acest context, IPRE și CRJM au prezentat pozițiile privind caracterul inoportun al acestei curți specializate, fiind prezentate o serie de argumente, precum imposibilitatea asigurării distribuției aleatorii a dosarelor, prezența deja a colegiilor și completelor specializate în cadrul instanțelor judecătorești, riscurile legate de concentrarea cauzelor de corupție într-o singură instanță judecătorească, precum și incoerența abordărilor ce țin de formarea curților specializate în contextul în care Republica Moldova a renunțat la acestea prin modificările operate în anii 2012-2014 (instanțele economice).

Concluzia 9: *Legea nr. 75/2020 cu privire la Crearea Curții Anticorupție este inoportună. Există instrumente alternative pentru a asigura examinarea judicioasă a cauzelor și asigurarea specializării judecătorilor, procurorilor, avocaților și ofițerilor de urmărire penală prin instruire specializate în domenii complexe ce țin de infracțiunile de corupție și cele asimilate corupției. Pot fi utilizate instrumente de camuflare a fondurilor și a entităților ce provin din jurisdicții ce nu implementează standarde internaționale de transparență.*

IX. Executarea Hotărârilor Curții Constituționale

36. La 22.06.2020, a fost înregistrat proiectul de lege [nr. 267](#) pentru modificarea articolului 320 din Codul Penal și a articolului 82 a

Codului Jurisdicției Constituționale pentru a asigura răspunderea penală pentru neexecutarea intenționată a hotărârilor sau avizelor Curții Constituționale de către o persoană cu funcție de demnitate publică. Hotărârile interpretative ale Curții Constituționale sunt texte cu valoare constituțională, care devin parte integrantă a Constituției, ele fac corp comun cu dispozițiile pe care le interpretează. Hotărârile și avizele Curții Constituționale se aplică direct, fără nici o altă condiție de formă.

37. Proiectul de Lege stabilește sancțiuni sub formă de amendă sau privațiune de libertate și privarea de dreptul de a ocupa funcții publice sau de a exercita activități.
38. Inițiativa este binevenită în contextul în care au fost depistate cazuri în trecut de încălcare cu intenție a hotărârilor Curții Constituționale. Cu toate acestea, reglementările trebuie analizate prin prisma individualizării pedepsei penale, în cazul lipsei de acțiune din partea unui organ colegial, clarificării termenului de aviz al Curții Constituționale, care intră în domeniul de acțiune al componentei de infracțiune, precum și termenii care sunt considerați rezonabili pentru a asigura executarea unei Hotărâri a Curții Constituționale.

X. Transparența și accesul la justiției pe timp de pandemie

39. La 29.05.2020 membrii CSM, reprezentanții Agenției de Administrare a Instanțelor Judecătorești (AAIJ), echipa Programului pentru Justiție Transparentă, precum și reprezentanții instanțelor judecătorești desemnate de CSM în calitate de instanțe-pilot pentru testarea și implementarea raportării statistice electronice (Curtea de Apel Comrat, Judecătoria Comrat și Judecătoria Cimișlia) au participat la o [ședință online](#) unde au fost discutate rezultatele pilotării raportării statistice electronice în instanțele-pilot în perioada primului trimestru al anului curent. La ședință a fost propusă instituționalizarea raportării statistice electronice în instanțele-pilot și extinderea testării raportării statistice electronice la Curtea de Apel Bălți și la judecătoriile din circumscripția acesteia. Rapoartele statistice electronice generează date referitoare la activitatea instanțelor de judecată și conțin: rapoarte generale, rapoarte statistice prima instanță, rapoarte statistice Curtea de Apel, rapoarte statistice CSJ și rapoarte de monitorizare.
40. Astfel, Programul pentru Justiție Transparentă în Republica Moldova a organizat 15 ședințe on-line cu angajații instanțelor-pilot, dintre care 7 de la Curtea de Apel Comrat, 6 de la Judecătoria Cimișlia și 2 de la Judecătoria Comrat. Pe parcursul perioadei de pilotare au fost verificate 20 de rapoarte generale, 51 de rapoarte dezvoltate pentru prima instanță și 38 rapoarte pentru curțile de apel. Acestea au fost verificate atât cu registrele electronice din PIGD, care reflectă datele existente în PIGD, cât și cu fișele manuale ale cauzelor din instanțele judecătorești. În procesul pilotării raportării statistice electronice instanțele judecătorești au raportat unele deficiențe, înaintând și unele propuneri.
41. Drept urmare, prin Hotărârea CSM din 02.06.2020 nr. 141/11 s-a decis extinderea pilotării testării raportării statistice electronice, la

Concluzia 11: Digitalizarea proceselor din cadrul instanțelor judecătorești și consolidarea instrumentelor electronice din cadrul PIGD sunt soluții binevenite și necesare în termen mediu pentru a îmbunătăți gestionarea cauzelor și înfăptuirea justiției, inclusiv în contextul pandemiei actuale. Măsuri adiționale sunt necesare pentru a promova aceste soluții.

Curtea de Apel Bălți și instanțele din circumscripția acesteia, pentru perioada iunie-august 2020. De asemenea, au fost desemnate în calitate de instanțe-pilot suplimentare în vederea testării raportării statistice electronice în perioada iunie-august 2020 - Curtea de Apel Bălți, Judecătoria Bălți, Judecătoria Edineț, Judecătoria Drochia, Judecătoria Soroca.

Membrii Grupului de Experți în domeniul Justiției (GEJ)

Iulian RUSU – Director Executiv Adjunct al IPRE, avînd 20 ani de experiență profesională, inclusiv în domeniul reformei sectorului justiției, Magistru în Dreptul Uniunii Europene (Universitatea Oxford, Marea Britanie)

Veronica MIHAILOV-MORARU – coordonatoare și expertă în cadrul GEJ, avînd 15 ani de experiență profesională, avocată cu 14 ani de experiență, Magistru în Drept (Universitatea de Stat din Moldova)

Svetlana BALMUȘ – expertă în cadrul GEJ, avînd peste 23 ani de experiență profesională, avocată, fostă judecătoare cu 15 ani de experiență și fostă procuror cu 4 ani de experiență, Licențiată în Drept (Universitatea de Stat din Moldova)

Tatiana CIAGLIC – expertă în cadrul GEJ, avînd 12 ani de experiență profesională, inclusiv în domeniul administrării instanțelor judecătorești, utilizării tehnologiilor informaționale, precum în domeniul formării continue a profesioniștilor din sectorul justiției, Magistru în Drept (Universitatea Liberă Internațională din Moldova)

Institutul pentru Politici și Reforme Europene (IPRE) a fost înființat în martie 2015 în calitate de centru de analiză și cercetare (eng.: think-tank) independent, non-profit și apolitic. Misiunea IPRE este de a accelera integrarea europeană a Republicii Moldova prin promovarea reformelor sistemice, sporirea democrației participative și consolidarea rolului cetățenilor în procesele decizionale la nivel național și local.

IPRE este membru al Platformei Naționale a Forumului Societății Civile a Parteneriatului Estic (www.eap-csf.eu), co-inițiator al Forumului Parteneriatului Estic al Centrelor de Cercetare (EaP Think-Tank Forum) lansat în anul 2017 la Chișinău.

Adresa: Str. București 90, of. 20
Chișinău, MD-2001, Republica Moldova
Tel.: + 373 22 788 989
E-mail: info@ipre.md
Web: www.ipre.md